

	SOSYAL ARAŞTIRMALAR VE YÖNETİM DERGİSİ (SAYOD) *** JOURNAL OF SOCIAL RESEARCH AND MANAGEMENT	
E-ISSN: 2667-5889	https://dergipark.org.tr/tr/pub/japss	Paper Type: Research Paper, Makale Türü: Araştırma Makalesi
Sayı:1, Eylül 2025	Issue:1, September 2025	Received Date / Geliş Tarihi: 30/07/2025 Accepted Date / Kabul Tarihi: 18/09/2025
ŞUBESİZ DİJİTAL BANKACILIKLA İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ **** BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES ON BRANCHLESS DIGITAL BANKING		
Atıf/ to Cite (APA): Kınacı H. (2025). Şubersiz dijital bankacılıkla ilgili yapılan çalışmaların bibliyometrik analizi. Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi, (1), 19-29. DOI: https://doi.org/10.35375/sayod.1754227		Hasan KINACI¹

ÖZ

Bu çalışma, şubersiz dijital bankacılık/neobankacılık alanında yapılan akademik yayınları, bibliyometrik analiz yöntemiyle incelemeyi amaçlamaktadır. Web of Science veri tabanında 2000–2025 yılları arasında yayımlanan toplam 298 çalışma, VOSviewer yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada, literatüre en çok katkı sağlayan yazarlar, kurumlar ve akademik dergiler belirlenmiş; tercih edilen anahtar kelimeler ile ülkeler arası bilimsel iş birlikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Şubersiz dijital bankalar müşterilerine; düşük maliyet, erişilebilirlik, kullanıcı deneyimi ve finansal kapsayıcılık gibi önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu durum, gelecekte bireylerin ve kurumların şubersiz dijital bankalara olan ilgisini artıracaktır. Bu kapsamda, konunun gelecek dönemlerde daha fazla araştırmacının ilgi odağı haline geleceği öngörülmektedir. Çalışmanın, ilgili alandaki mevcut literatürü sistematik bir şekilde ortaya koyması ve gelecek araştırmalar için yol gösterici olması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Teknoloji, Bankacılık, Dijital Bankacılık, Neobank

ABSTRACT

This study aims to examine academic publications in the field of branchless digital banking/neobanking using bibliometric analysis methods. A total of 298 studies published between 2000 and 2025 in the Web of Science database were analyzed using VOSviewer software. The study identified the authors, institutions, and academic journals that contributed most to the literature and attempted to reveal the preferred keywords and scientific collaborations between countries. Branchless digital banks offer their customers important opportunities such as low cost, accessibility, user experience, and financial inclusion. This situation will increase the interest of individuals and institutions in branchless digital banks in the future. In this context, it is anticipated that the subject will become a focus of interest for more researchers in the coming periods. The study aims to systematically present the existing literature in the relevant field and to serve as a guide for future research.

Keywords: Financial Technology, Banking, Digital Banking, Neobank

1. GİRİŞ

2008 küresel finans krizi, sadece geleneksel bankacılık sistemine olan güveni sarsmakla kalmamış, aynı zamanda finansal sistemin yeniden yapılandırılması gerekliliğini de ortaya çıkarmıştır. Krizin ardından ortaya çıkan ekonomik belirsizlikler ile banka iflasları, bireylerin ve işletmelerin finansal hizmetlere erişim konusunda alternatif arayışlara yönelmesine neden olmuştur. Bu durum teknolojinin finans sektörüne entegrasyonunu artırmış ve finansal teknolojilerin (FinTech) yükselişine zemin hazırlamıştır.

¹ Öğr. Gör. Dr., Karabük Üniversitesi, Safranbolu ŞYD Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Programı, hasankinaci@karabuk.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8600-8094

Finansal teknolojiler, bankacılık hizmetlerinde maliyetleri düşüren, işlem sürelerini kısaltan, kullanıcı deneyimini iyileştiren ve finansal kapsayıcılığı artıran çözümler sunarak finansal sistemin yeniden şekillenmesine olanak sağlamıştır. Bu durum geleneksel bankacılığın dönüşümünü de hızlandırmıştır. Bu dönüşüm, bankacılık hizmetlerinin dijital kanallarla sunulmasından öte, tamamen şubesiz veya neobank olarak isimlendirilen bankacılık uygulamalarının ortaya çıkması şeklinde olmuştur. Bu dönüşüm sürecini Jafri vd. (2025), Scopus veri tabanını kullanarak fintech üzerine yaptığı bibliyometrik çalışmasında, bankacılığın sunduğu hizmet kanallarının dijitalleşmesinden; tamamen dijitalleşmiş, şubesi olmayan ve yapay zeka, blokzincir, akıllı sözleşmeler gibi uygulamalarla merkezi bir otoriteye gerek duymadan güvenli bir şekilde finansal işlemlerin yapıldığı merkeziyetsiz finansal sisteme (DeFi) doğru gerçekleştiğini ifade etmektedir.

Bankacılık sektöründe yaşanan bu dönüşümün sektör üzerinde olumlu etkileri olduğu gibi olumsuz etkileri de bulunmaktadır. DV (2025), finansal teknolojilerin geleneksel bankacılık sektörü üzerindeki etkilerini incelediği çalışmasında, finansal teknolojilerin finansal erişilebilirliği, verimliliği ve müşteri hizmetlerinin kişiselleştirilmesini önemli ölçüde etkileyerek rekabetçi tehditler oluşturduğunu, bununla birlikte operasyonel modernizasyon, pazar genişlemesi ve finansal kapsayıcılıkla ilgili stratejik fırsatlar sunduğunu ifade etmiştir. Bankacılık sisteminde ortaya çıkan bu dönüşümün bir diğer etkisi de siber güvenlikle ilgilidir. George'e göre (2023), finansal dönüşüm finans sistemine önemli katkılar sunsa da siber güvenlik risklerini artırmaktadır. Müşterilerine dijital odaklı bankacılık hizmeti sunan neobankalar da çok sayıda müşteri verilerine sahip olduğu için siber güvenlik riski ile karşı karşıyadır. Bununla birlikte yapay zeka, blokzincir ve makine öğrenmesi gibi teknolojilerin entegrasyonu, neobankaların siber tehditlere karşı savunma gücünü artırmaktadır.

Literatürde neobankacılık ile ilgili yapılan çalışmalar; neobankaların gelişimi (Keskin, 2025), neobankaların finansal etkileri (Citterio, Marques, vd., 2024; Matskiv, 2024), neobankaların müşteriler tarafından benimsenmesi (Nagy vd., 2023; Radhakrishna vd., 2025), müşteri memnuniyeti ve müşteri sadakati (Assaf, 2021; Aydın & Onaylı, 2020) gibi konular üzerinde yoğunlaşmaktadır. Neobankacılıkla ilgili çalışmalar artmasına rağmen, yıllar içindeki kavramsal değişimlerin nasıl olduğu, bu konu ile ilgili hangi yazar(lar)ın ve hangi kurumların etkili olduğu, çalışmaların hangi dergilerde yoğunlaştığı ile ilgili bibliyometrik bir çalışma bulunmamaktadır. Bu soruların cevaplanması ve literatürdeki boşluğun doldurulması amacıyla, Web of Science veri tabanında taranan ve 2000-2025 yılları arasında yapılmış şubesiz/neobank ile ilgili çalışmalar Vosviewer programı ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, alandaki en etkili yazarlar, kurumlar ve dergiler belirlenmiş; tercih edilen anahtar kelimeler ile bilimsel iş birlikleri ortaya konulmuştur. Çalışmanın bundan sonraki yapılacak çalışmalara yol gösterici nitelikte olması amaçlanmaktadır.

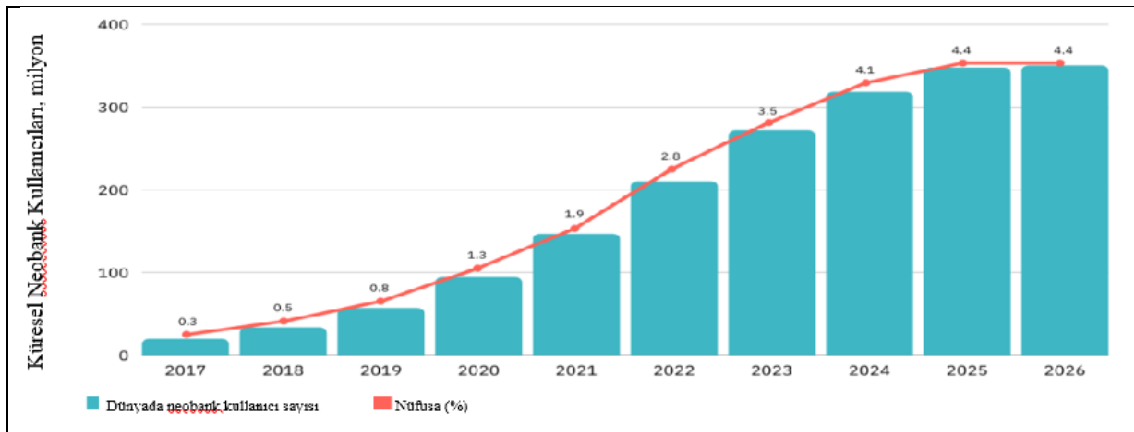
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmeler pek çok sektörde olduğu gibi bankacılık sektörünü de önemli ölçüde etkilemiştir. Teknolojinin gelişmesine paralel olarak hem piyasa yapıları hem de banka müşterilerinin ihtiyaç ve beklentileri değişmeye başlamıştır. Özellikle artan ekonomik baskılar, kâr marjlarının düşmesi, değişen müşteri beklentileri bankaların dijital dönüşüm sürecini hızlandırmıştır. Bu dönüşüm sürecinde finansal teknolojiler (Fintek) önemli bir rol oynamaktadır. Fintek girişimleri, özellikle işlem maliyetlerinin azalması, operasyonel verimliliğin artması, müşteri deneyimi, hızlı ve kolay erişim gibi faktörler üzerinde önemli kazanımlar sağlayarak bankacılık hizmetlerinin dijitalleşmesini hızlandırmıştır. Bu dijital dönüşüme internet bankacılığı, mobil bankacılık, QR kod tabanlı ödeme sistemleri, kolay adres kullanımı, NFC, dijital para, yapay zekâ temelli chatbot gibi uygulamalar örnek olarak gösterilebilir (KPMG, 2025). Yapılan çalışmalarda, bankacılık hizmetlerindeki dijitalleşmenin; verimlilik (Ayadi vd., 2025; Karyağdı, 2022), şeffaflık (Cui vd., 2025), müşteri memnuniyeti (Mbama vd., 2018), hizmet kalitesi (Purnami & Sanica, 2024) ile bankacılık sektöründeki finansal performans üzerinde (Deniz, 2023; İslamoğlu & Bayraklı, 2022) olumlu yönde bir etki ortaya çıkardığı ifade edilmektedir.

Bankacılık hizmetlerinin sunulduğu kanalların dijitalleşmesinin yanında; dijital banka, neobanka, branchless bank gibi isimlerle ifade edilen ve şubesi olmayan, tamamen fintek ekosistemi üzerinden hizmet sunan bankacılık türü de son dönemlerde önemli hale gelmeye başlamıştır. Küresel ölçekte neobankacılık pazar büyüklüğü 2022 yılında 66 milyar ABD doları iken, bu büyüklüğün 2030 yılına kadar 2 trilyon ABD dolarına ulaşması öngörülmektedir (Grand View Research, 2022). Yeni nesil bankacılık olarak adlandırılan neobankalar, mobil uygulama üzerinden müşterilerine pek çok bankanın imkânlarını ve bankacılık işlemlerini çevrimiçi olarak sunmaktadırlar (Keskin, 2025). Kalaycı (2022), Neobankaları; online bankacılığı kolaylaştırmak için çeşitli uygulamaları ve yazılımları kullanıcı ile buluşturan fintek firmaları olarak tanımlamaktadır. Sardar & Anjaria (2023) ise, fiziksel şubeleri olmadan yalnızca çevrimiçi olarak faaliyet gösteren, yenilikçi ve rekabetçi ürün ve hizmetler sunmak için teknolojiye yaralanan bir tür fintek şirketi olarak tanımlamaktadır. Ayrıca, neobankaların, müşteri deneyimini merkeze alan, kullanıcı dostu arayüzler, kişiselleştirilmiş ürün ve hizmetler ile 7/24 erişilebilirlik ilkeleri doğrultusunda hizmet sunduklarını ifade etmektedirler.

Neobanka kullanıcıları, uygulama üzerinden kolay işlem adımları ile kişisel bilgilerini kullanarak ve gerekli olan sözleşmeleri dijital ortamda onaylayarak kısa süre içerisinde üyelik işlemlerini tamamlamakta ve neobankaların sunduğu hizmetlerden faydalanabilmektedirler. Neobankalar müşterilerinden havale, EFT, FAST gibi para transferleri ve kurum ödemelerinden herhangi bir ücret talep etmemektedirler. Ayrıca, uluslararası kullanıma uygun olan bu dijital bankalar, yurt dışına para transferlerinde düşük maliyetli veya ücretsiz çözümler sunarken, fiziksel şube bulundurmamaları sayesinde çevresel açıdan da daha sürdürülebilir bir yapı sergileyerek karbon ayak izini en aza indirmektedirler. Neobankaların müşterilerine birçok işlemi ücretsiz yapma imkânı vermeleri, bu yeni nesil bankaları geleneksel bankacılıktan ayırmaktadır. Bunların yanı sıra neobankalar; kullanıcı dostu web arayüzleri ve mobil uygulamaları aracılığıyla müşterilerine erişim kolaylığı sağlamakta; müşteri iletişimde şeffaf, sade ve anlaşılır bir iletişim yöntemi benimsemektedirler (Keskin, 2025).

Chapman'e (2023) göre, dünya genelinde işlem hacmi yüksek olan 10 neobanka; Nubank, SoFi, Chime, Revolut, N26, Monzo, Varo Bank, Starling Bank, Atom Bank ve Upgrade' dır. Neobankalar, kolay ve hızlı erişilebilir yapıları, düşük maliyet ve yüksek getiri olanakları, gelişmiş müşteri hizmetleri sayesinde hızla artan bir müşteri portföyüne sahip olmuşlardır.

Grafik 1: Küresel Neobankların Kullanıcı Sayısı

Kaynak: Statista 2024'den akt. (Keskin, 2025).

Türkiye 01.05.2021 yılında "Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik" in yürürlüğe girmesiyle şubesiz bankacılığın altyapısının kurulmasına yönelik önemli bir adım atılmıştır. 2025 yılı itibariyle Türkiye'de faaliyette bulunan dijital bankalar; Colendi Bank, Fups Bank, Ziraat

Dinamik Bank olmak üzere 3 tane mevduat bankası bulunmaktadır. Hayat Finans Katılım Bankası, T.O.M Katılım Bankası ise dijital katılım bankası prensiplerine göre faaliyette bulunmaktadırlar. İsimleri verilen bu 5 banka şubesiz dijital bankacılık lisansına sahip iken, dijital bankacılık lisansına sahip olmayan, geleneksel bankalara bağlı dijital bankacılık platformları bulunmaktadır. Bu platformlara; Enpara (QNB Finansbank), CepteTEB (Türk Ekonomi Bankası), Nuvo (Yapı Kredi), Senin Bankan (Kuveyt Türk), TFXTarget (Türkiye Finans) gibi platformlar örnek olarak gösterilebilir.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bibliyometrik analizler, bir araştırma alanındaki eğilimleri, ilişkileri ve gelişmeleri anlamak için kullanılan bir yöntemdir. Bibliyometrik analizler için farklı araçlar kullanılmaktadır. Bu araçlardan birisi de Vosviewer programıdır. Vosviewer; bibliyometrik ağları oluşturmak, görselleştirmek ve daha anlamlı bir hale getirmek için haritalama yapmaya olanak veren bir veri analiz yazılımıdır (Dereli, 2024).

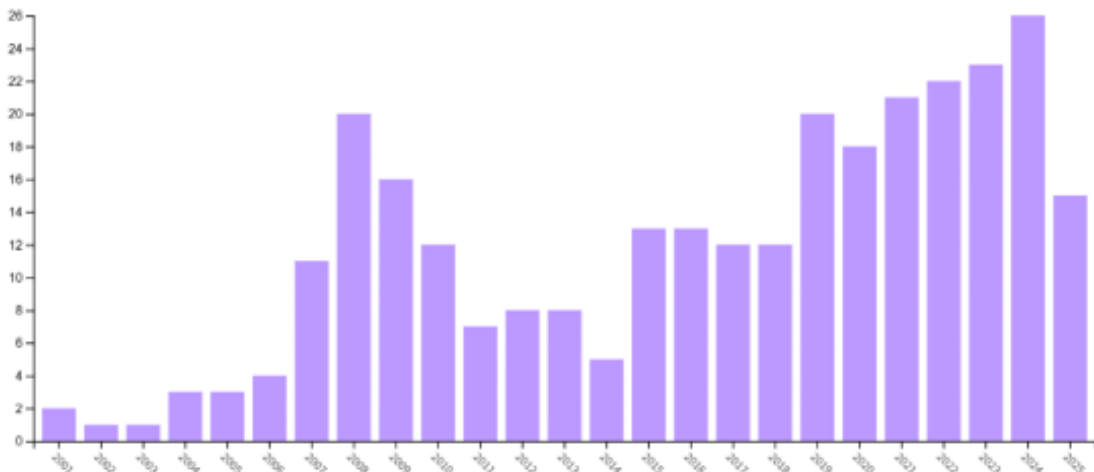
Bu çalışma kapsamında Web of Science veri tabanında taranan, şubesiz dijital bankacılık/neobankacılık konusu ile ilgili çalışmalar Vosviewer programı ile analiz edilmiştir. Bu kapsamda literatür taraması sonucu belirlenen anahtar kelimeler ile veri tabanı sorgusu yapılmıştır. Kullanılan anahtar kelimeler aşağıdaki gibidir.

TS= ("neobank*" OR "neo-bank*" OR "challenger bank*" OR "digital-only bank*" OR "mobile-only bank*" OR "branchless bank*" OR "app-based bank*" OR "virtual bank*" OR "online-only bank*" OR "internet-only bank*" OR "neobanking*")

Sorgu sonucunda 312 çalışmaya ulaşılmıştır. İkinci aşamada 2000-2025 yılları arasında filtreleme yapılmıştır. Bu filtreleme, çalışma konusu ile tam olarak örtüşmeyen çalışmaların çıkarılması amacıyla yapılmıştır. Yapılan filtreleme sonunda çalışma sayısı 298'e düşmüştür. Bu çalışmaların 228'i makale, 60'ı bildiri ve 10 tanesi ise kitap bölümü şeklindedir. Üçüncü aşamada ise bu çalışmalar Vosviewer programında analiz edilmiştir.

4. BULGULAR

Şubesiz dijital bankalarla ilgili çalışmaların yıllara göre dağılımı **Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı.** de gösterilmiştir.

Grafik 2: Çalışmaların Yıllara Göre Değişimi

Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı.'e göre, özellikle 2007 yılından sonra bu alandaki çalışmaların arttığı görülmektedir. Şubesiz bankalarla ilgili çalışma sayısının özellikle 2007

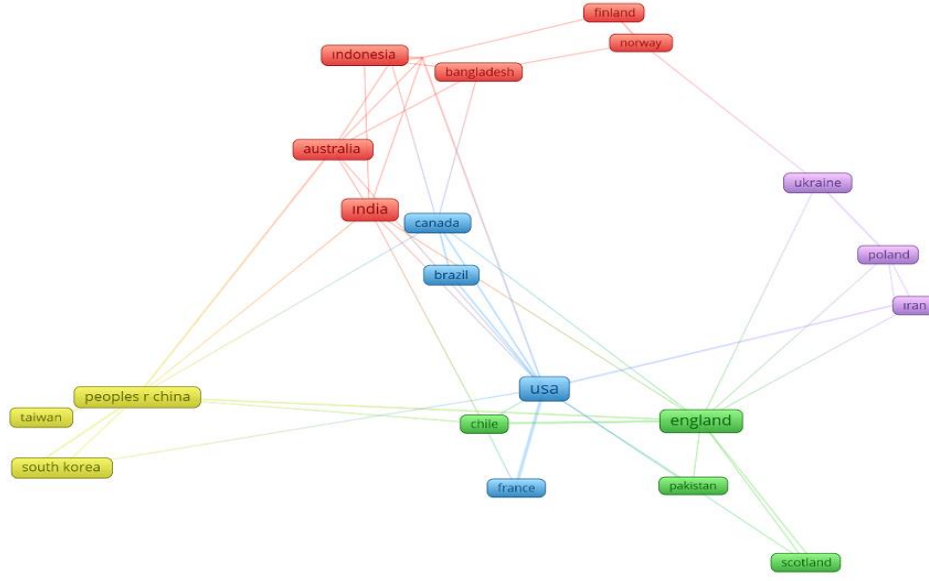
yılından sonra artmasında 2008 krizinin etkili olduğu söylenebilir. Çünkü 2008 finansal kriz sonrasında bankalar, düşen kârlarını artırmak amacıyla operasyonel verimliliklerini artırmaya çalışmışlardır. Operasyonel verimliliğin artmasında en önemli faktör, bankaların dijital dönüşümü olmuştur (Akın, 2020). Bunun yanında 2008 finansal kriz sonrasında geleneksel bankalara karşı güven azalmış ve neobankalar faaliyet göstermeye başlamıştır (Beybur, 2022).

Yapılan çalışmalarda kullanılan anahtar kelimeler ile bu anahtar kelimelerin zamana göre dağılımı **Hata! Başvuru kaynağı bulunamadı.**’ de gösterilmiştir.

Şekil 1: Anahtar Kelimelerin Yıllara Göre Dağılımı

Yapılan çalışmalarda 2010-2020 yılları arasında genellikle virtual banking, branchless banking, müşteri davranışları, inovasyon gibi anahtar kelimeler tercih edilirken, 2020 ve sonrası yıllarda digital banks, neobanks, digital only bank gibi anahtar kelimeler yaygınlık kazanmıştır. Ayrıca bu anahtar kelimelerle birlikte; finansal teknoloji, dijital dönüşüm, yapay zeka, finansal performans, rekabet, müşteri memnuniyeti, müşteri sadakati, güven, güvenlik gibi anahtar kelimelerde kullanılmıştır.

Şekil 2’ de, şubesiz dijital bankalar üzerine yapılan yayınların, ülkelerin yayın hacmine ve uluslararası bilimsel iş birliklerine göre konumlandığı ülkeler arası ortak yazarlık (co-authorship-Countries) analiz sonuçları gösterilmektedir.

Şekil 2: Ülkeler Arası Ortak Yazarlık

Ülkeler arası ortak yazarlık analizine göre; 5 küme, 53 bağlantı ve 72 bağlantı gücü elde edilmiştir. Bu kapsamda ABD, İngiltere, Çin, Hindistan gibi ülkelerin en fazla ilişki içinde olduğu görülmektedir. Ayrıca kümelenmenin, ABD-Fransa-Kanada-Brezilya; İngiltere-Pakistan-İskoçya; Çin-Tayvan-Güney Kore; Hindistan-Avustralya-Endonezya-Malezya-Finlandiya-Norveç; ABD-İtalya-Polonya-Ukrayna gibi ülkeler arasında olduğu görülmektedir.

Şekil 3'te gösterilen kurumsal ortak yazarlık (co-authorship-organizations) analizine göre, şubesiz dijital bankalar literatüründe en fazla yayın yapan ve diğer kurumlarla bilimsel iş birliği geliştiren kuruluşlar görselleştirilmiştir.

Şekil 3: Kurumsal Ortak Yazarlık

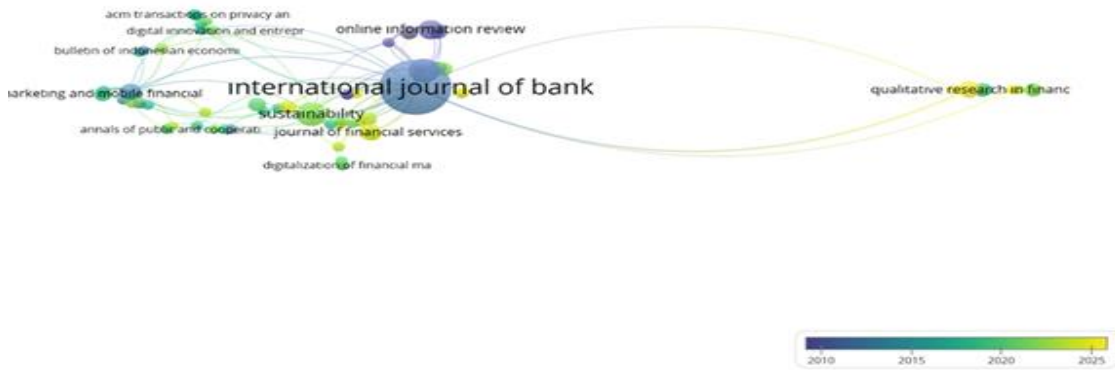
Şekil 3'e göre; Pittsburgh üniversitesi, New York Üniversitesi, Pensilvanya Üniversitesi, Johns Hopkins Üniversitesi yapılan çalışmalara öncülük etmektedir.

Tablo 1: En Çok Atıf Alan Akademik Dergiler

DERGİ ADI	ATIF SAYISI
International Journal of Bank Marketing	2015
Internet Research	1290
International Journal of Service Industry Management	556
Online Information Review	340
Management Decision	247
Journal of Business & Industrial Marketing	165
Journal of Services Marketing	158
Journal of Retailing and Consumer Services	156
Electronic Commerce Research and Applications	155
European Journal of Marketing	147
Sustainability	102

Tablo 1’de, şubesiz dijital bankalar konusundaki yayınlara en çok katkı sağlayan ve en fazla atıf alan akademik dergiler yer almaktadır. Bu tablonun hazırlanmasında dergilerin etki düzeyini belirlemek amacıyla toplam atıf sayıları temel alınmış ve en çok atıf alan 10 dergiye yer verilmiştir. Bu kapsamda şubesiz dijital bankalar konusunda International Journal of Bank Marketing dergisi diğer dergilere göre atıf sayısı en çok olan dergidir.

Şekil 4’te ise bu dergiler arasındaki bibliyometrik ilişkilerin ağ yapısı görselleştirilmiştir.

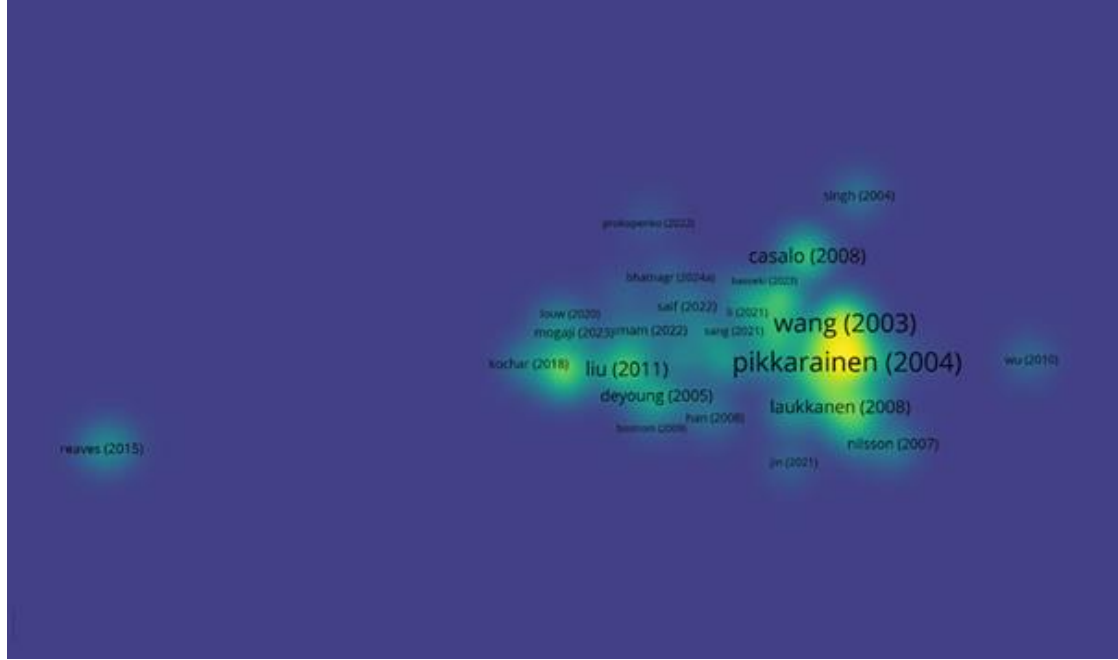

Şekil 4: Dergiler Arası Bibliyometrik İlişki Haritası

Şekil 4’e göre, International Journal of Bank Marketing dergisinin diğer dergilerle yoğun bir bağlantı içinde olduğu görülmektedir. Bu durum International Journal of Bank Marketing dergisinin hem en yüksek düzeyde atıf aldığını hem de farklı tematik alanlara katkı sunduğunu ifade etmektedir. Özellikle 2020 yıllarından sonra yapılan çalışmaların; Sustainability, Journal of

Services Marketing, Qualitative Research in Financial Markets gibi dergilerde yayınlandığı görülmektedir.

Şekil 5’de, çalışmaların bibliyografik eşleşme analizi verilmiştir. Bibliyografik eşleşme, bağımsız iki kaynak tarafından ortak bir esere atıf yapılması durumunu ifade etmektedir.

Şekil 5: Bibliyografik Eşleşme

Şekil 5’e göre en fazla bibliyografik eşleşme olan yayınlar; 688 atıf ile Pikkarainen (2004), 556 atıf ile Wang (2003), 241 atıf ile Casalo (2008), 238 atıf ile Liu (2011) olmuştur. Bunun yanında Shareef (2018), Kaabachi (2019), Li (2021), Yoon (2021), Saif (2024)’ de toplam bağlantı gücü en yüksek olan yazarlardır.

5. SONUÇ

Bu çalışma, şubesiz dijital bankacılık ve neobankacılık konularında 2000–2025 yılları arasında yayımlanan bilimsel yayınları bibliyometrik yöntemle analiz ederek alanın yapısal özelliklerini ve gelişim dinamiklerini ortaya koymuştur. Mevcut literatürde neobankalarla ilgili neobankaların gelişimi (Keskin, 2025), neobankaların finansal etkileri (Citterio, Marques, vd., 2024; Matskiv, 2024), neobankaların müşteriler tarafından benimsenmesi (Nagy vd., 2023; Radhakrishna vd., 2025), müşteri memnuniyeti ve müşteri sadakati (Assaf, 2021; Aydın & Onaylı, 2020) gibi konular ele alınırken, bu konu ile ilgili yıllar içinde artan çalışmaların bibliyometrik analizini ortaya koyan çalışmalar sınırlı sayıda kalmıştır. Bu çalışma literatürdeki bu boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Ayrıca şubesiz dijital bankacılıkla ilgili belirli ülke ve dönemlere odaklanan çalışmalardan farklı olarak, 25 yıllık bir haritalama sunmaktadır. Böylece alandaki akademik eğilimleri, anahtar kelime tercihlerindeki değişimleri, farklı disiplinler ile ilişkileri, yazar ve kurum iş birliklerini ortaya koyarak yeni çalışmalar için yol gösterici olması beklenmektedir.

Bu kapsamda elde edilen bulgulara göre, özellikle 2008 küresel finansal krizinden sonra söz konusu alanla ilgili yayın sayısında belirgin bir artış olduğu görülmektedir. Şubesiz bankacılıkla ilgili akademik çalışmaların artması, 2008 finansal kriz sonrasında finansal teknolojilere duyulan ilginin artması (Akın, 2020) ve geleneksel bankacılığa olan güvenin sarsılmasıyla (Beybur, 2022) açıklanabilir. Bunun yanında şubesiz bankacılık (neobank) ile ilgili çalışma sayısının artmasıyla birlikte alan yazında farklı konularda tartışma alanlarının ortaya çıktığı görülmektedir. Bu tartışmalar; finansal teknolojinin gelişmesiyle birlikte bankacılık sektöründe gerçekleşen dönüşümün finansal kapsayıcılığı nasıl etkilediği, dijitalleşmeyle birlikte artan dijital riskler ve

dijital bankaların sürdürülebilirliğinin sağlanması şeklindedir. Neog & Ahmed (2025), neobankaların, internet erişiminin olduğu yerlerde yaşayan ve teknoloji kullanım düzeyi yüksek olan bireyler için finansal erişimi artırır da kırsal bölgelerde yaşayan, teknoloji kullanım düzeyi ve finansal okuryazarlık düzeyi düşük olan bireyler aleyhine toplumsal ayrımcılığı pekiştirdiğini savunmaktadır. Ahmed vd. (2024), dijitalleşmenin artmasıyla birlikte siber saldırılar, veri ihlalleri, kimlik hırsızlığı, dolandırıcılık ve diğer çevrimiçi suç türlerinin arttığını vurgulamakta ve müşterilerin bu tür risklerden korunabilmesi için; dijital bankacılık dolandırıcılığına karşı yasaların güçlendirilmesi, caydırıcı cezaların uygulanması ve siber suç mağdurlarının fayda sağlayacağı etkili bir başvuru mekanizmasının oluşturulmasının büyük önem taşıdığını ifade etmektedir. Citterio vd. (2024), dijital dönüşümün bankacılık sektöründeki kârlılığın artmasında her zaman olumlu yönde etkili olamayacağını, yapılan dijital yatırımlar sonrası beklenen kârlılığın sağlanmasının zaman alabileceğini savunmaktadır.

Anahtar kelime analizleri, konu ile ilgili araştırmalarda “neobank”, “digital-only bank” ve “branchless bank” gibi kavramların giderek daha sık kullanıldığını; bu eğilimin dijital bankacılık literatüründe kavramsal bir dönüşüme işaret ettiğini göstermektedir. Ülke ve kurum temelli iş birlikleri incelendiğinde, ABD, İngiltere, Çin ve Hindistan gibi ülkelerin bilimsel üretimde öncü konumda olduğu; Pittsburgh ve New York Üniversiteleri gibi kurumların ise literatürdeki katkılarıyla öne çıktığı görülmektedir.

En çok atıf alan dergiler arasında International Journal of Bank Marketing ve Internet Research’ bulunmaktadır. 2020 yılından sonra Sustainability, Journal of Services Marketing, Qualitative Research in Financial Markets gibi dergilerin, dergi ilişki haritasında görünür olması; neobankaların; finansal sürdürülebilirlik, hizmet pazarlaması, finansal piyasalar ve finansal davranışlardaki değişim gibi konularla kesiştiğini göstermektedir. Dergiler arası ilişkinin yanında bibliyografik eşleşmelerde Pikkarainen (2004), Wang (2003) ve Casalo (2008) gibi yazarlara sıkça referans verildiği görülmektedir.

Şubesiz dijital bankaların; düşük maliyetli hizmet sunumu, yüksek erişilebilirlik, kullanıcı dostu arayüzler ve kişiselleştirilmiş finansal çözümler gibi avantajlar açısından önemli fırsatlar sunması, özellikle dijital teknolojilere yatkın bireyler nezdinde söz konusu bankacılık modeline olan ilgiyi artıracaktır. Bundan dolayı gelecek dönemlerde hem kullanıcı talebinin artması hem de finansal teknolojilerin hızla gelişmeye devam etmesiyle birlikte, şubesiz dijital bankacılık konusu daha fazla araştırmacının ilgi odağı haline gelecektir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde teknik, teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel yapılardan dolayı finansal erişimin kısıtlı olması, bu ülkelerde şubesiz dijital bankaların önemli bir müşteri potansiyeli olduğunu göstermektedir. Gelişmekte olan ülkelerde finansal katılımı artırmak amacıyla şubesiz dijital bankaların yaygınlaştırılmasında hangi sorunların çözüme kavuşturulması gerektiği ve şubesiz dijital bankaların etkilerinin incelenmesi literatüre önemli katkılar sağlayacağı gibi aynı zamanda politika yapıcılara da önemli katkılar sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ahmed, F., Hussain, A., Khan, S. N., Malik, A. H., Asim, M., Ahmad, S., & El-Affendi, M. (2024). Digital Risk and Financial Inclusion: Balance between Auxiliary Innovation and Protecting Digital Banking Customers. *Risks*, 12(8), 133. <https://doi.org/10.3390/risks12080133>
- Akın, F. (2020). Dijital Dönüşümün Bankacılık Sektörü Üzerindeki Etkileri. *Balkan & Near Eastern Journal of Social Sciences (BNEJSS)*, 6(2). http://ibaness.org/bnejss/2020_06_02/03_Akin.pdf
- Assaf, A. (2021). *Dijital Bankacılık Hizmet Kalitesinin Müşteri Memnuniyetine Katkısı*. <https://www.proquest.com/docview/2925385522/abstract/D667CDA72AF240DDPQ/1>

- Ayadi, R., Chiaramonte, L., Cucinelli, D., & Migliavacca, M. (2025). Digitalization and Banks' Efficiency: Evidence from a European Analysis. *International Review of Financial Analysis*, 97, 103837. <https://doi.org/10.1016/j.irfa.2024.103837>
- Aydın, S., & Onaylı, E. (2020). Bankacılıkta Dijital Dönüşümle Değişen Müşteri Deneyimi: Müşteri Sadakati, Memnuniyeti ve Tavsiye Eğilimine Yansımaları. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 27(3), 645-663. <https://doi.org/10.18657/yonveek.746918>
- Beybur, M. (2022). Şubesiz Dijital Bankacılık ve Türk Bankacılık Sektörü İçin Öneriler. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(1), 286-303. <https://doi.org/10.26745/ahbvuibfd.997689>
- Chapman, T. (2023, Aralık 13). *Top 10 Neobanks in the World*. <https://fintechmagazine.com/banking/top-10-neobanks-in-the-world>
- Citterio, A., King, T., & Locatelli, R. (2024). Is Digital Transformation Profitable for Banks? Evidence from Europe. *Finance Research Letters*, 70, 106269. <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.106269>
- Citterio, A., Marques, B. P., & Tanda, A. (2024). The Early Days of Neobanks in Europe: Identification, Performance, and Riskiness. *Journal of Financial Services Research*. <https://doi.org/10.1007/s10693-024-00433-x>
- Cui, Q., Zhao, T., & Cui, T. (2025). The Impact of Digitalization Via Broadband Expansion on Bank Transparency. *SAGE Open*, 15(2), 21582440251332363. <https://doi.org/10.1177/21582440251332363>
- Deniz, F. (2023). Dijital Bankacılık Hizmetlerinin Banka Performansına Etkisi. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 58(3), 2654-2669. <https://doi.org/10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.23.09.2257>
- Dereli, A. B. (2024). Vosviewer İle Bibliyometrik Analiz. *Communicata*, 28, Article 28. <https://doi.org/10.32952/communicata.1517725>
- DV, L. (2025). *Impact of FinTech on Traditional Banking Models: A Literature-Based Analysis* (SSRN Scholarly Paper No. 5285860). Social Science Research Network. <https://doi.org/10.2139/ssrn.5285860>
- George, A. S. (2023). Securing the Future of Finance: How AI, Blockchain, and Machine Learning Safeguard Emerging Neobank Technology Against Evolving Cyber Threats. *Partners Universal Innovative Research Publication (PUIRP)*, 01(01), 54-66. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10001735>
- Grand View Research. (2022). *Neobanking Market Size, Share And Growth Report, 2030*. <https://www.grandviewresearch.com/industry-analysis/neobanking-market>
- İslamoğlu, M., & Bayraklı, M. (2022). Dijital Bankacılık Hizmetlerinin Bankacılık Sektörünün Finansal Performansına Etkileri. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(3), Article 3. <https://doi.org/10.29106/fesa.1127589>
- Jafri, J. A., Mohd Amin, S. I., & Abdul Rahman, A. (2025). Financial Technology (fintech) Research Trend: A Bibliometric Analysis. *Discover Sustainability*, 6(1), 513. <https://doi.org/10.1007/s43621-025-01225-6>
- Kalaycı, B. N. (2022, Haziran 8). Neobank Nedir? *Vomsis Akıllı Banka Asistanı*. <https://www.vomsis.com/blog/neobank-nedir/>
- Karyağdı, N. G. (2022). Bankacılık Sektöründe Dijital Dönüşümün Verimliliğe Olan Etkileri: Trb2 Bölgesinde Nitel Bir Çalışma. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 852-870. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ksusbd/issue/72391/990218>
- Keskin, M. (2025). Finansal Teknoloji: Neo Bankacılık ve Gömülü Finans. *Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi*, 12(1), 1-13. <https://dergipark.org.tr/en/pub/jobaf/issue/89986/1526668>
- KPMG. (2025). *Banking Transformation: The New Agenda*. KPMG. <https://kpmg.com/xx/en.html>

- Matskiv, O. (2024). Comparative Analysis of the Activities of Neobanks. *Scientific Bulletin of Odessa National Economic University*. <https://doi.org/10.32680/2409-9260-2024-5-6-318-319-16-25>
- Mbama, C. I., Ezepue, P., Alboul, L., & Beer, M. (2018). Digital Banking, Customer Experience and Financial Performance: Uk Bank Managers' Perceptions. *Journal of Research in Interactive Marketing*, 12(4), 432-451. <https://doi.org/10.1108/JRIM-01-2018-0026>
- Nagy, S., Molnar, L., & Papp, A. (2023). *Customer Adoption of Neobank Services from a Technology Acceptance Perspective – Evidence from Hungary*. <https://papers.ssrn.com/abstract=4858799>
- Neog, D., & Ahmed, M. (2025). Neo-Banking and Society: Financial Innovation and Social Inequality in India. *International Journal For Multidisciplinary Research*, 7. <https://doi.org/10.36948/ijfmr.2025.v07i02.43272>
- Purnami, G. A. I., & Sanica, I. G. (2024). Digital Smart Branch Innovation: Increase Customer Satisfaction and Loyalty Through Quality Service. *EKOMBIS REVIEW: Jurnal Ilmiah Ekonomi Dan Bisnis*, 12(3), Article 3. <https://doi.org/10.37676/ekombis.v12i3.5822>
- Radhakrishna, H., Mohanta, I., Lappay, K. T., & Harani, B. (2025). Consumer Perceptions of Convenience, Accessibility, and Innovativeness in the Adoption of Digital Banking: A Neobank Perspective. İçinde M. Al Mubarak (Ed.), *Sustainable Digital Technology and Ethics in an Ever-Changing Environment: Volume 1* (ss. 131-144). Springer Nature Switzerland. https://doi.org/10.1007/978-3-031-86712-5_10
- Sardar, S., & Anjaria, K. (2023). The Future of Banking: How Neo Banks Are Changing the Industry. *International Journal of Management, Public Policy and Research*, 2(2), 32-41. <https://doi.org/10.55829/ijmpr.v2i2.153>